

Nr 642.

Av herrar **Persson** i Landafors och **Karlsson** i Stuvsta, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 255, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom. förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 255 lämnas en redogörelse för den på nytt skärpta ekonomiska krisen. Nu tar den sig uttryck i stora prisstegringar, krav på en språngartad militär upprustning och de anställdas krav om lönestoppets hävande och en höjning av reallönen.

Finansministern har framräknat och fastställt ett omedelbart behov att höja statens inkomster med ca 100 miljoner kronor. Som skäl härför åberopas, dels ett reellt underskott i årets budget å 50 miljoner kronor och dels de utgiftsstegringar som emotses i nästa års budget.

Enligt förslaget skola dessa inkomster anskaffas genom en höjning av konsumtionsskatterna på spritdrycker, malt- och läskedrycker samt choklad- och konfityrvaror. Skatten beräknas ge i merinkomst å

spritdrycker	68	milj. kr.
maltdrycker	4·3	»
läskedrycker	3·3	»
choklad och konfityrer	25·0	»
	<hr/>	
	100·6	milj. kr.

Det förordas att dessa skatter skola genomföras och träda i tillämpning redan den 1 december i år.

Av propositionen framgår, att avsikten med dessa skatter icke är att enbart åstadkomma en budgetbalans, utan även denna gång ha dessa till ändamål att suga upp köpkraft och därmed minska den privata konsumtionen. På s. 17 i propositionen skriver finansministern: »Att vidtaga en skärpning av den direkta beskattningen i detta syfte kan av olika skäl icke gärna förekomma. I stället ha undersökningarna begränsats till att avse möjligheterna att skärpa beskattningen av följande slag av konsumtionsvaror, nämligen spritdrycker, maltdrycker, läskedrycker samt choklad och konfityrvaror. Med hänsyn till den konsumtionsökning, som ägt rum efter senast genomförda skattehöjning och som betingas av samtidiga förändringar i pris- och inkomstförhållandena, kunna även sociala skäl i viss mån åberopas för en skatteskarvning.»

Resonemanget verkar i hög grad utmanande. För att bringa budgetens inkomster att täcka utgifterna anses det uteslutet att tillgripa en höjning av de direkta skatterna. En engångsskatt på förmögenhet nämnes icke ens i detta sammanhang, fastän utgifterna föranledas i väsentlig grad av regeringens militära upprustningsplaner. Riksdagen ansåg ju en sådan skatt principiellt riktig för att täcka en del av rustningskostnaderna under krigstiden, ehuru denna beskattning aldrig blev verkställd.

I stället skola dessa pengar uttagas i form av höjda konsumtionsskatter. Detta bidrager i sin tur till att höja priserna och levnadskostnaderna. Ifrågasvarande skatteobjekt ha tidigare av riksdagen betecknats som »umbärliga» varuslag. Konsumtionsstatistiken visar dock att dessa varor ingalunda sättas i efterhand och vederlägger därför detta påstående. Sprit- och dryckesvanorna synas vara ganska konstanta.

En person, som tar ut sin trelitersranson per månad, erlägger med nuvarande grund- och procentavgifter kr. 10: 44 per liter = 31: 32 kr. per månad eller 375: 84 kr. per år i skatt till staten. Nu skall detta höjas till kr 12: 92 per liter eller 465: 12 kr. i spritskatt per år. Att det på något sätt skulle föreligga sociala skäl för en sådan skatteskärpning måste väl ändå vara ett oriktigt påstående. Med i stort sett konstanta dryckesvanor betyder det för de lägre inkomsttagarna, att denna makabra beskattning går ut över dem och deras familjer mycket mera kännbart och hårt än över högre inkomsttagare och ekonomiskt välsituerade personer. Detsamma gäller även de fattigare barnfamiljerna vid en jämförelse med de ekonomiskt välsituerade då det gäller choklad- och konfityrskatten.

Priset på spritdrycker springer upp till en höjd som kan innebära, att hembrännare och langare börja anse marknaden gynnsammare för sin verksamhet. Något nykterhetsfrämjande perspektiv synes denna skattepolitik icke innehålla. Den har tydligen valts därför att regeringen räknat med att stöta på minsta motståndet i fråga om dessa skatteobjekt, fastän staten med nuvarande bestämmelser tar ut 700 miljoner kr. per år på dessa sprit-, malt- drycks-, läskedrycks-, choklad- och konfityrskatter.

Med hänvisning till vad här anförts föreslå vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 255
angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker,
m. m.

Stockholm i oktober 1950.

O. F. Persson.

Erik Karlsson.